

Nomada ruficornis

Trädgårdsgökbi

Steklar, Bin

Klass: Insecta (egentliga insekter), **Ordning:** Hymenoptera (steklar), **Familj:** Apidae (långtungebin), **Släkte:** *Nomada* (gökbin), **Art:** *Nomada ruficornis* - trädgårdsgökbi (Linnaeus, 1758) **Synonymer:** *lundgökbi*, *Apis ruficornis* Linnaeus, 1758, *Nomada bifida* Thomson, 1872

Kännetecken

Längd 9–11 mm. Honan har utbredda röda teckningar på i övrigt svart huvud och mellankropp. Bakkroppen är huvudsakligen roströd på ovansidan med varierad grad av mörka band. Ryggplåt 2 har stora gula, mot mitten avsmalnande sidofläckar och ryggplåt 4–5 har gula band. Ryggplåt 3 har oftast små gula sidofläckar som ibland saknas. Antenner och ben är röda med förmörkningar på ovansidan av antennskaft och basalt på lår och lårring. Hanen har svart huvud och mellankropp med gula teckningar kring munnen och på skulderbucklan. Bakkroppen är roströd i likhet med honan, men har ofta mer utbredda gula teckningar. Den viktigaste diagnostiska karaktären är att käkarna är tvåtandade i spetsen. Det finns två tämligen sällsynta förväxlingsarter som delar denna egenskap, nämligen bryngökbi *Nomada opaca* och gläntgökbi *N. moeschleri*. Den sistnämnda skiljs lätt ut på sina omisskännliga bakskenben som har en tjock, svart torn i spetsen. Honan av bryngökbi skiljs från trädgårdsgökbi genom svart hjässa, 2–4 smala (inte breda) längslinjer på mellankroppens ryggsida och 2–3 tornar i spetsen av bakskenbenet (inte ca 5), hanen på bl.a. den rödfärgade (inte svarta) skutellen.

Utbredning och status

Arten finns i hela Syd- och Mellansverige samt längs Norrlands kust och inland upp till Västerbotten. Det är en vitt utbredd art i våra grannländer norrut till Österbotten i Finland, till Trøndelag i Norge och i övrigt i hela Europa. Arten har stabila förekomster och livskraftiga populationer i landet.

Ekologi

Trädgårdsgökbi förekommer, som det svenska namnet antyder, i trädgårdar och annan kulturmark. Skogsbryn, gläntor, ängsmark, betesmark, åkerrenar och vägkanter är miljöer där arten påträffas. Arten näringssöker på tussilago *Tussilago farfara*, maskros *Taraxacum*, hundvide *Salix repens*, gökärt *Lathyrus linifolius*, åkervädd *Knautia arvensis* och andra vår- och försommarblommade växter. Vårdart är den mycket allmänna arten trädgårdssandbi *Andrena haemorrhoa*. Flygtiden är april till juni.

Litteratur

Amiet, F., Herrmann, M., Müller, A. & Neumeyer, R. 2007. Apidae 5. *Fauna Helvetica* 20: 1-356.

Scheuchl, E. 2000. *Illustrierte Bestimmungstabellen der Wildbienen Deutschlands und Österreichs. Band 1. Schlüssel der Gattungen und der Arten der familie Anthophoridae.* 2:a upplagan, Velden.

Westrich P. 1990. *Die Bienen Baden-Württembergs I-II.* Ulmer, Stuttgart. 972 s.

Författare

Björn Cederberg 2018.